

DIKTATURA V ANGLIJI

Vlada prevzela kontrolo čez delo in lastnino

Prodiranje Nemcev v severni Franciji in Belgiji vstavljeno

Anglija je včeraj za čas vojne vpeljala diktaturo ter je ministrskemu predsedniku Winstonu Churchill dala kontrolo nad vsemi delavci in sploh nad vsemi moškimi in vso njihovo lastnino.

Poslanska zbornica je naglo sprejela postavu, po kateri spada pod Churchillovo nadzorstvo vsak moški in njegovo premoženje, toda v soglasju z demokratičnimi načeli si je pridržala pravico, da Churchill odvzame to oblast, kadar se ji bo zdelo primerno ali potrebno.

DELAV. VODITELJ PREDLOŽIL PREDLOGO

Značilno pri tem je, da je predlogo za postavu, ki daje Churchill diktatorsko oblast, stavil delavski voditelj Clement Attlee, ki je v svojem govoru poudarjal, da se mora vsak osebni interes umakniti skupnemu interesu.

Ob zaključku svojega govora in predno je stavil tozadevno predlogo, je rekel Attlee:

"Ta postavu se ni porodila iz panike, pa je pri vsem tem potrebno, da ima vlada nadzorstvo nad osebami in premoženjem, — ne samo nad nekaterimi osebami in nad nekaterimi

premoženjem, temveč nad vsemi osebami, nad bogatimi in revnimi."

Postava je bila sprejeta v dveh urah, kralj Jurij pa jo je tri minute nato podpisal. V dveh urah in 45 minutah pa je bil prehod iz demokracije v diktatorstvo dovršen.

Posamezna ministrstva bodo imela v svojem področju delo, banke, poljedelstvo, promet, rudarstvo, vojno industrijo in izvozno trgovino. Prednost bo dana izdelovanju vojnega materiala in izvozi trgovini in delavci bodo določeni za vsako posamezno delo.

NEMCI VSTAVLJENI

Angleži in Francozi so na 55 milj dolgi fronti na več krajih prebili Nemcem zveze za njihovo fronto, vsled česar bodo oddelki, ki so prodrli do Rokavskega preliva, ločeni od glavne armade.

Kakorhitro je general Weygand prevzel vrhovno poveljstvo, je takoj ukazal protiofenzivo. Angleži so skupno z Belgijci vdarili iz Lille proti jugu in so zopet Nemcem iztrgali iz rok Arras. Ob istem času pa je francoska armada vdarila od Noyona proti severu v namenu, da se združi z zavezniško armado v Belgiji.

Nemci pa še vedno ljuto napadajo med Valenciennes in Cambaiom, toda zadevajo na zelo hud odpor.

Francoški vojaški krogi čenijo nemške izgube na mrtvih in ranjenih od 10. maja, ko so Nemci vpadli v Holandsko in Belgijo, na 500.000. Med temi je mrtvih okoli 60.000.

Zavezniška vojna poročila pravijo, da imajo zavezniški okoli 100.000 mrtvih in ranjenih.

GEN. WEYGAND JE NADZIRAL FRONTO

General Weygand si je včeraj ogledal fronto ob belgijski meji, nakar se je takoj vrnil v Pariz ter je ministrskemu predsedniku Reynaudu podal svoje poročilo ter izrazil svoje mnenje.

Dopoludne je dospel v Pariz angleški ministrski predsednik Winston Churchill ter je imel konferenco z Reynaudom in generalom Weygandom. Churchill se je po razgovoru z Reynaudom in generalom Weygandom takoj vrnil v London.

Reynaud je po radio sporočil narodu Weygandovo poročilo.

"Ravnokar sem videl generala Weyganda," je rekel Reynaud, "ko se je vrnil s fronte. Vrhovni poveljnik mi je rekel: 'Imam popolno zaupanje; ako vsakdo stori svojo dolžnost s povečano silo.'"

Nato pa je Reynaud dodal: "Še enkrat vam ponovim: ako zdržimo en mesec, — pa

Razmah ameriške industrije

Vsled narodno obrambnega programa bodo tovarne pospešile obratovanje. — Dosti ljudi bo dobilo delo. — Izza januarja je produkcija nazadovala.

Narodno-obrambni program, ki ga je predlagal predsednik Roosevelt prejšnji teden, ne bo v kongresu zadel na nikakv način. V kratkem času ga bosta obe zbornici — mogoče z malenkostnimi izpremembami — odobrili, nakar bo prišlo v ameriško industrijo novo življenje.

Zadnje tri mesece lanskega leta so tovarne precej dobro obratovale, tako da je dosegla produkcija 119 točk. Ker pa izdelanega blaga ni bilo mogoče sprosti prodati in ker industrija niso hoteli preoblikovati svojih zalog, je obratovanje kmalu po novem letu ponehalo. Meseca januarja je padla produkcija na 109 točk, februarja pa na 104 točk. Meseca marca in aprila se je znižala še za nadaljni dve točki.

Razmah v industriji spočetka ne bo imel nobenega posebnega vpliva na WPA, kajti na delo bodo poklicani najprej nezaposleni, ki ne dobivajo reliefa. Šele potem se bodo začele vrste WPA delavcev redčiti in bodo precej razredčene, še predno bo narodnoobrambni program završen.

V tek bodo spravljene bilijoni dolarjev, ki so doslej takorekoč mrtvi ležali.

Zaenkrat se še ne ve, če bo program financiran s pomočjo državnih posojil, ki so se za življenje privatnega kapitala doslej še vedno dobro obnesla. Predsednikov program je tako obsežen in tako vsestran-

ski, da ga ne bo mogoče začeti izvrševati v celoti, pač bo pa razpredeljen v razne panoge, vodeče k skupnemu cilju.

Produkcija se bo najprej povečala v ladjedelnicah, tovarnah za letala, motorje in parafute ter v municijskih tovarnah. Aeronavtska zbornica je mnenja, da bo mogoče brez vsakih posebnih težav izdelati na leto petdeset tisoč letal.

Poleg municijske se bo precej oživela stavbinska industrija, kajti zgraditi bo treba dosti novih tovarn in povečati že obstoječe.

Izvežbanih delavcev je zaenkrat dosti na razpolago, istotako tudi neizvežbanih, ki jih bodo nudile privatnim industrijam razne reliefne agencije.

Potrebno jeklo in drugi material za nova letala, izstrelke in tanke bo mogoče takoj naročiti, da bo na razpolago v času, ko bodo tovarne začele s produkcijo.

Veliko število mladih ljudi bo vstopilo v armado in na tisoče se jih bo šolalo v letalskih šolah.

Tekstilna in krojaška industrija bosta morali izdelati velike množine uniform, perila, odej itd.

V zadnjem času se je produkcija povečala vsled inozemskih naročil, zdaj bodo pa domača naročila zavzela prvo mesto in bo treba njim posvetiti vso pažnjo.

Nasprotniki tujezemcev so spet na delu

Nekatere postavbe, ki jih nameravajo uveljaviti, so naperjene proti delavskim organizacijam.

Mržnja proti tujerodcem dosega v kongresu svoj višek. Sovražniki inozemcev izrabljajo vojno v svoje lastne namene ter skušajo ustvariti razmere kot so vladale tekom svetovne vojne, ko je generalni pravdnik Palmer, zlivaj svoj žole na vse, kar ni bilo stoodstotno ameriškega.

V interesu deželne obrambe je — pravijo stoodstotneži, — da inozemce, bodisi deportiramo ali jih pa podredimo najstrožji kontroli. Le poglejte, — kriče, — kaj se je godilo na Norveškem in na Holandskem. Na Norveškem in na Holandskem je bilo zadnja leta več tisoč Nemcev, ki so se navidez pokorili postavam dežele, v resnici so pa ugledali pot Hitlerju in njegovim divjakom.

Ti ljudje — člani takonovane "pete kolone" so pripomogli Hitlerju k tako nagli zmagi. Slično je v Ameriki. Tudi tukaj so Nemci, Italijani in radikali, katerim so Hitler, Mussolini in Stalin bolj pri srcu kot pa demokratične ameriške ustanove. Ti ljudje rujejo nazprotaj ter so bolj nevarni kot pa zunanji sovražniki.

Kot odločni nasprotniki tujezemcev pridejo v poštev: demokratiški kongresnik Dies iz Texas, ki je načelnik zborničnega odbora za raziskovanje neameriških delavnosti; demokratiški senator Reynolds iz North Caroline, republikanski kongresnik Ford iz Californije, demokratiški kongresnik Allen iz Louisiane ter demokratiški kongresnik Starnes iz Alabama, ki je tudi član Diesovega odbora.

Dies in Reynolds sta proti tujerodcem že dalj časa precej aktivna. Svojo politično karijero sta začela s pridigovanjem proti tujezemskim nevarnostim. Prihajata iz okrajev, kjer so tujezemci tako redki kakor bele vrane. V kongresu sta bila izvoljena na podlagi obljube, da bosta deželo osvobodila od tujerodcev.

KOALICIJSKEGA KABINETA NE BO

Rooseveltovega tajnika ni ničesar znanega o predsednikovih nameri, da želi imeti v svojem kabinetu uglednega republikanca.

Ameriško časopisje je zadnje dni poročalo, da hoče predsednik Roosevelt svoj kabinet takoj preosnovati, da bo zastopala v njem tudi republikanska stranka. To se mu baje zdi potrebno z ozirom na zadnje evropske razvoje.

Rečeno je bilo, da hoče sprejeti v svoj kabinet, če ne več, že vsaj enega republikanca. Kot tak bi v prvi vrsti prišel v poštev col. Frank Knox, znani čikaški časnikar, ki je leta 1936 kandidiral na republikanskem tiketu za podpredsedniško mesto. Postal naj bi mornariški tajnik, kajti sedanji mornariški tajnik Edison namerava kandidirati za gubernerja države New Jersey.

Predsednikov tajnik Stephen Earle je rekel, da mu o vsem tem ni ničesar znanega. Col. Knox je bil sicer zadnje čase parkrat v Beli hiši, toda predsednik Roosevelt mu ni

bodila "tujezemske nevarnosti."

Pred zborničnim odborom za priseljevanje in naturalizacijo je sedaj kakšnih trideset predlog, naperjenih proti inozemcem. Če bodo sprejete, bodo prizadeti vsi nedržavljeni — od tistih, ki jih smatrajo za komuniste, do tistih, ki niso "vprid javnim interesom", oziroma, ki zagovarjajo spremembo vlade.

Kdor natančno preuči te predloge, pride do zaključka, da so med njimi nekatere naperjene direktno ali indirektno proti delavskim organizacijam.

Ena med njimi zahteva, da morajo vse organizacije, ki s imenujejo mednarodne, objaviti imena svojih članov. Človek bi na prvi pogled domneval, da gre v tem slučaju samo za komunistične organizacije. Ako se natančno premisli, sta pa mednarodni tudi Ameriška delavska federacije in Lewisov Kongres, ker nimata svojih članov in podružnic samo v Združenih državah, pač pa tudi v Mehiki in Kanadi.

Zadnje sredo je odobril zbornični odbor za priseljevanje in naturalizacijo predlogo glede deportacije Harryja Bridgesa, delavskega voditelja na zapadni obali in načelnika CIO mornariške miže.

Predlogo, ki vsebuje samo petdeset besed, je vložil kongresnik Allen ter pooblašča delavski departament deportirati Bridgesa.

Neka druga preloga odreja deportacijo slehernega inozemca, ki je tekom svojega bivanja v tej deželi z besedo ali z dejanjem podpiral komuniste v Združenih državah ali kjerkoli drugod.

V poslanski zbornici je tudi predloga, zahtevajoča deportacijo inozemcev, zapletenih v špijonažo ali sabotažo, ter deportacijo tujezemskih kriminalcev in "drugih nezaključljivih tujezemcev."

zdržali bomo, dokler bo treba, — tedaj bomo prehodili tri četrtnine poti do zmage."

BIVALIŠČE GEN. GAMELINA NI ZNANO

Nobenih poročil ni mogoče dobiti o sedanjem bivanju in statusu generala Gamelina, katerega je kot vrhovnega poveljnika zavezniških armad nadomestil general Maxime Weygand.

NAJNOVEJŠI NEMŠKI BOMBNIKI

Največja nevarnost proti zaveznikom na zapadni fronti od najnovejših nemških bombnikov, ki lete po 6 milj na minuto. Navadno lete zelo visoko, nato pa z bliskovito naglico šinejo navzdol, lete zelo nizko, vržejo bombe, nato pa se zopet naglo dvignejo in izginejo v oblakih. Protizračne baterije pri njih nimajo nikakega učinka. Lete po 400 milj na uro, ali pa še več ter se spušte 5000 čevljev nizko v 10 sekundah.

Letec po 6 milj na minuto,

nepričakovano prilete nad cilj, vržejo nanj bombe, nato pa se z neverjetno naglico obrnejo in se, kot bi trenil z očesom, dvignejo v zrak in izginejo nad oblaki. Tedaj je v zraku živžig in pisk, ter obenem grmenje.

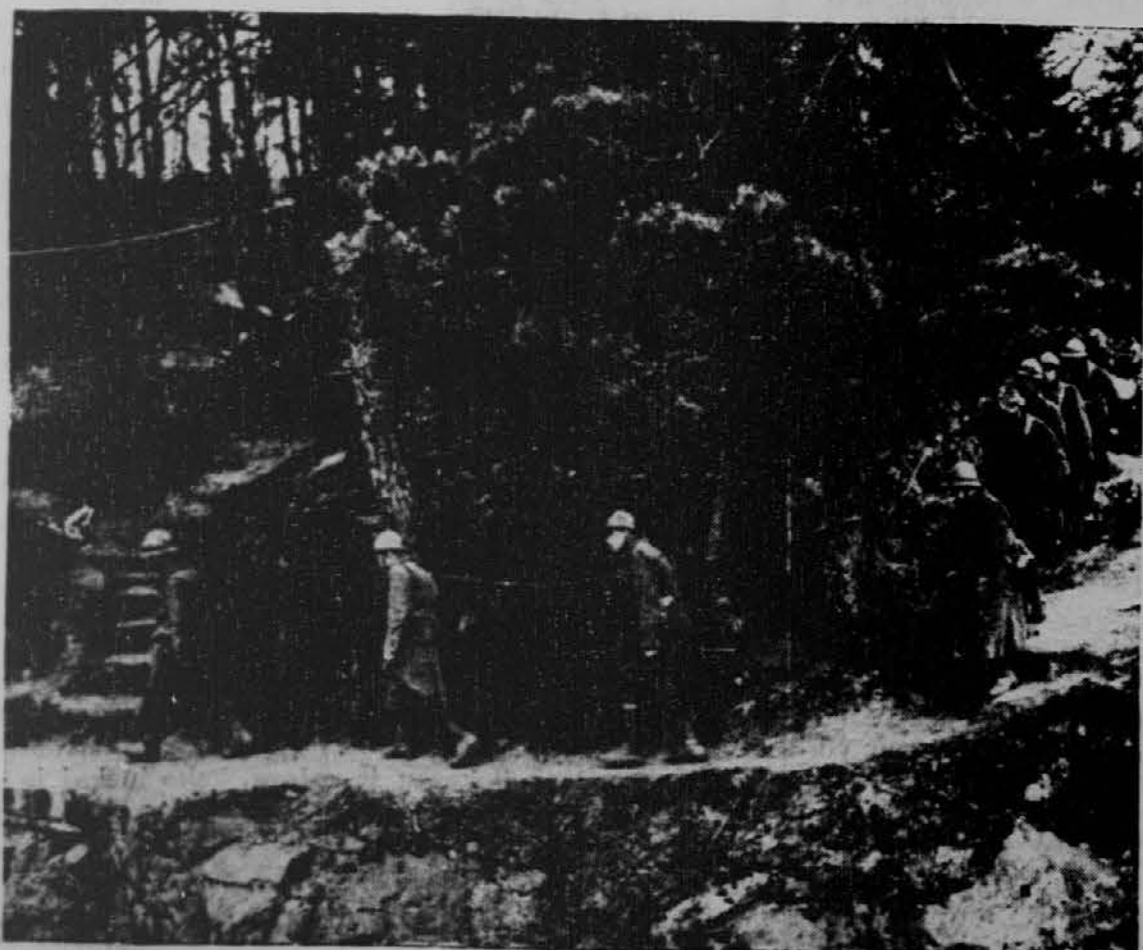
V tej vojni je mogoče videti le malo zračnih bitk, kajti večinoma se vrše v višini 30 tisoč čevljev. Letalci smatrajo višino 20.000 čevljev prenizko za zračno bitko. V takem boju morajo letalčevi živci prenesti zelo težko preiskušnjo, kajti naenkrat morajo šiniti 5000 do 10.000 čevljev v nižino, da pridejo sovražniku v hrbet.

Tast predsednikove hčere umrl

V SAN DIEGO, Cal., je umrl v starosti 74 let Adam C. Boettiger, oče Johna Boettigera, ki je poročen s predsednikovo hčerjo.

V San Diego se je preselil iz Chicaga leta 1922 ter je bil svoječaso uradnik U n i o n Trust Company.

NEKJE NA ZAPADNI FRONTI

Francoški vojniki se vračajo s poizvedovalnega pohoda na zapadni fronti.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopis na četrtkovno številko naj bo v našem uradu najkasneje v sredo jutraj.

Dopis se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

MISJONARJEVO PISMO IZ ECUADORJA

Piše BOGOMIL TRAMPUŽ

Z današnjim člankom bom začel opisovati obširnejše Ecuadorski Orijent, njegove divjake, stopnje kristijanizacije in civilizacije od leta 1637 naprej.

Članki bodo posamezni odlomki, več ali manj časa prijavljeni eden od drugega — radi težko pošte in drugih neprilic; medtem pa prosim vlesposlovanega gospoda urenika, naj blagovoljno sprejme te članke kot dokaz velike ljubezni, ki jo imam kot sorojak do mojih dragih Slovencev v New Yorku in Združenih državah. Bodo moji članki več ali manj privlačni, vendar mislim, da vse skupaj bo prav lepa zgodovinska knjiga.

B. T.

MISIJONI V EKVADORSKEM ORIJENTU

od leta 1637—1682.

Znamenit je za Srednjo in Južno Ameriko, dan, 12. oktobra 1492. K mnogostevilnim zgodovinskim dogodkom se je pripisal tudi "Odkritje Amerike" — potom drznega Kristofa Kolumba (Cristobal Colón) — isti ki je dal evropskemu kontinentu večji obzor in stik v verskem, političnem, ekonomskem, industrijskem in trgovskem obziru.

In res! S prihodom Špancev, je prišlo v Srednjo in Južno Ameriko več ali manj izobrazbe in napredka v kristijanizaciji in civilizaciji. Meč in križ sta si tudi to pot dala poljub miru in sta podvrgla španski kroni in katoliški cerkvi mnogo števil prvotnih prebivalcev ameriškega kontinenta.

Meča in križa je bil deležen tudi Ekvadorski Orijent, četudi brez uspehov. — Pravim Ekvadorski Orijent, torej domovina številnih rodov, ki še

Obsirna je domovina teh rodov, ki živijo vsak zase, podvrženi posebnim navadam — šegam in značajem, zakonom in verskim obredom. Vsak teh rodov bo imel zemlje toliko kot je naša Slovenija. Ena osmin Ekvadorskega Orija je eksplorirana, medtem ko je vse drugo pogreznjeno v naj-

PLESNA ZABAVA!

Uljadno ste vabljeni vsi rojaki in rojakinje od blizu in daleč, da posetite

PLESNO ZABAVO

v soboto, dne 25. MAJA v James City, Pa.

v COMMUNITY BUILDING Ob priliki Vam uslugo vrnemo.

Za ples bo igral JOE ROLIH in NJEGOVI 4 SINOV! Začetek ob 8. uri zvečer.

večjo skrivnost, ker še do danes ni stopila peta belega človeka v te gošče.

Vsi so divjaki, prosti sinovi krasne tropične narave.

Kje so torej učinki kristijanizacije in civilizacije? Le neznamenit vpliv teh dveh se čuti v prvih devetih rodovih, ki stojijo, boljše rečeno, stražijo vhod v Ekvador-ki Orijent.

Med prvimi šestimi rodovi opazimo še leta 1637 španske misijonarje, ki jim oznanjajo Kristusovo vero, četudi žalibog ne vidijo zaželenih sadov nepretrganega znoja in dnevnih naporov.

Divjak je ostal vedno divjak in če se je dal krstiti, je ostal vedno divjak. Lep je španski pregovor, ki pravi: Cabra tira al monte — koza vleče v hribe! — On ljubi svojo prostost, svoje žene, svojo zemljo in svojo bajto.

Brezuspešni trudi apostolov miru in ljubezni so bili brez uspeha, tako da so morali zapustiti misijonsko polje svojih usod, tako da bo mogoče v bodočnosti bolj pripravljeno sprejeti znamenje svetega križa in meča.

Res je, da so Španci pridobivali k veri mnogo divjakov potom strogosti in nasilnosti. O tem ni dvoma! Vendar, kar so privlekli k sebi potom strogosti, so tudi bridko obkoljivali pozneje. Saj res! Na prsih so gredli gade, tako, da so jih pili.

V španskem jeziku sem pisal lepo zgodovino: "Sevilje de Oro." Tam je orisana v živih slikah španska pohlepnost po zlatu in bogastvu. Ta se je skončala potom Kivarcev, ki so upepelili Seviljo de Oro (mesto 27.000 prebivalcev) in pokončali vse Špance. ... Torej glede misijonskega dela lahko rečem, da do leta 1682 je bilo brez uspeha, v začetku — v številki 0 — istotako kot v prvem letu Kristusove cerkve!

Nasvidenje do prihodnjega članka. T.

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner 228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18 St., New York

POMLADNO DELO NA VRTU IN DRUGOD

Je že tako. Vedno sem nameraval, da si enkrat vzamem čas, da napišem popolnoma dovršen dopis, pa vedno kaj pride vmes, da moram pisati v naglici. Inne smo slavje, katero smo nameravali končati skromno, pa se je završilo vse drugače.

Pomlad je tu, sicer nekoliko pozna, toda toliko bolj zanimiva. Kar nas je, nas zbada vrtnarski hrošč, imamo polno dela po vrtovih. Imam v zemlji vse dalije, kane, gladiole, zinjije in portulake. Posejal sem v gredice dišeče nagelne, balzamine, petunije in drugo, katere bom presadil ob primernem času na svoje mesto, kjer se bodo razvijale, cvetele in razveseljevale oko. Sedaj je še vse nekako mrtvo. Mrzlo vreme zadržuje korenine kan in gomolje dalij in gladiol, da ne poženejo odrastkov na površje, toda vem, da krepijo korenine in kadar ogreje solnce, bodo imele toliko več moči, da razvije stebelca, raz katerih se bo razsulo cvetje meni v zagodočenje in okolici v radost. Nageljni, balzamine in drugo raje iz zemlje. Moja prva pot vsako jutro je do gredic. Ali je bilo seme dobro, ali sem ga posejal v pravilno globino, da ima priliko skaliti in prodrati površino. Opazujem, ali je cvetlica, ali nadležen plevel. V zgodnji pomladi, ko je oko še nenavajeno, dostikrat ne moreš razločiti.

Imam navado, sejati v vrstice a med vsako seme primešam nekaj zrn zgodnje redkvice. Ta kaj hitro izkali in požene in na ta način najlažje sledim semenskim vstajem in med njimi z motiko zatiram nadležen plevel. Ako hočeš biti uspešen vrtnar, moraš imeti mnogo potrpežljivosti. Bral sem o nekem slavnem učenjaku kateri je bil poleg svoje stroke tudi strasten vrtnar, toda ne posebno uspešen. Bil je namreč toliko nestrpen, da je vsako jutro odkopal sadike, da bi videl, koliko korenin so pognale čez noč. Razumljivo je, da valed tega motenja rastline niso mogle uspevati.

Sedaj so začeli se oglašati pikniki v prosti naravi. Z gorkim vremenom so prenehale notranje prireditve po naših Domovih. Zadnja v tej okolici je bila 11. maja v Moon Run, Pa. Priredil jo je tammošnji gospodinjinski klub. Bili sta dve igri in sicer ena v angleškem, druga v slovenskem jeziku. Vse vloge so bile izključno v ženskih rokah. Igra v angleščini je imela tudi vloge nekega srica, toda jo je igralo mlado dekle v moški obleki, s predrzno zavijanimi brkami in s polovnjakom na glavi. To je bil menda prvi večji nastop mladih deklet v tem kraju. Vlog se niso do dobrega naučile, pa radi tega niso prišle v zadrego. Kadar se je ustavilo, so se začele ljubke trarne hehetati in tako smo se morali smejeti tudi mi — in tako je bilo vse dobro. Seveda, ko bi bila igra taka, da bi bile imele priliko govoriti "sweet nothing" svojim

mladim prijateljem bi slo brezdvomno bolj gladko izpod rok. Igra je pa predstavljala vlogo starejših žensk in mladenke v opravljanju in v intrigah nimajo še dovolj izkušenj. Upamo, in jim želimo, da kanala postanejo izkušene gospodinjice, potem se tudi na knalu prinčijo. Igra v slovensčini je bila dovršeno dobra. Sicer pa, kar je še drugega, je boljše kot sama godba in ples in da ste začeli tudi mladint uvajati na oder, je hvalevredno.

Poročila sta se Ernest Allborn in gospa Mary Pregel, obe znani osebnosti v tej okolici. Slišal sem to anekdoto. Prepričali so se Free, Francoz in Nemeč, kdo da je pravi gentleman. Je trdil Nemeč: Pravi gentleman je oni, ki ima največje število plemičev med svojimi predniki. Francoz je temu ugovarjal ter trdil, da pravi gentleman je oni, ki nikogar ne razžali. Free je poslušal, se namudnil in vzkliknil: "To h—l z vajinimi gentlemani. Pravi gentleman je oni, ki te povabi na svoj dom, ti priinese steklenico škotskega, te pove, da si pomagaj sam in ko ti pijes, on skozi okno gleda v božji svet."

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNOST DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v prometu ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolnišnic in nad šest tisoč smrtnih podpore ter ima v blagajni skoro \$17.000.00

ODBOR ZA LETO 1940

Predsednik: MIHAEL UREK 82 Weirfield St., Brooklyn, N. Y.	Blagajnik: ANTHONY CVETKOVICH 983 Seneca Avenue Brooklyn, N. Y.
Podpredsednik: ANTHONY KIRN 1726 Madison St., Brooklyn, N. Y.	Zapisnikar: FRANK MEKING 1655 Greene Avenue Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSEPH POGACHNIK 580 Liberty Avenue Williston Park, L. I.	Nadzornik: H. VINKO ZALOKAR 71-09 64th Street Glendale, L. I.
I. FRED VELEPEC 7225 — 67th Place Glendale, L. I.	III. JOHN MACIEK 116-65 — 120th Street Ozone Park, L. I.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Ave., Williston Park, L. I.
Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

mladim prijateljem bi slo brezdvomno bolj gladko izpod rok. Igra je pa predstavljala vlogo starejših žensk in mladenke v opravljanju in v intrigah nimajo še dovolj izkušenj. Upamo, in jim želimo, da kanala postanejo izkušene gospodinjice, potem se tudi na knalu prinčijo. Igra v slovensčini je bila dovršeno dobra. Sicer pa, kar je še drugega, je boljše kot sama godba in ples in da ste začeli tudi mladint uvajati na oder, je hvalevredno.

Poročila sta se Ernest Allborn in gospa Mary Pregel, obe znani osebnosti v tej okolici. Slišal sem to anekdoto. Prepričali so se Free, Francoz in Nemeč, kdo da je pravi gentleman. Je trdil Nemeč: Pravi gentleman je oni, ki ima največje število plemičev med svojimi predniki. Francoz je temu ugovarjal ter trdil, da pravi gentleman je oni, ki nikogar ne razžali. Free je poslušal, se namudnil in vzkliknil: "To h—l z vajinimi gentlemani. Pravi gentleman je oni, ki te povabi na svoj dom, ti priinese steklenico škotskega, te pove, da si pomagaj sam in ko ti pijes, on skozi okno gleda v božji svet."

Nekako podobno je napravil Eršič. Odkupil si je, kot se spodobi, sam se je podal s svojimi družico na ženitovanjsko potovanje v Niagara Falls, na newyorskovo Svetovno razstavo in kdo ve še kam. Mnogo sreče!

Ravno sem izvedel, da prične Mine No. 9 Pittsburgh Coal Co., katera je bila zaprta dolgo časa, zopet obratovati in da tudi "Solar mine" v kratkem odpro. To bo v veliko pomoč za ta kraj.

(Ne morem si kaj, da se ne bi pri tej priliki zahvalil Kliftončanom za prijazen sprejem ob času pobiranja za slovenski radio program. Nabiranje v kakoršnikoli namen ni prijetno, to vent iz prejšnjih izkušenj. Ob tej priliki je bilo drugeče. Vsakdo je rad dal in nekateri so le obžalovali, da radi brezdelja ne morejo prispevati večje vsote. Dokaz, da, čeprav smo mogoče v kakem drugem oziru vsak svojega naziranja, v ljubezni za naš slovenski jezik, godbo in petje smo vsi edini. Torej v svojem, kakor tudi v imenu slovenskega radio programa, najprišnejša hvala!

V. P.
Corapolis, Pa.

"SLOVANOV" PIKNIK SE BLIŽA

Kot je bilo že poročano v tem listu, priredi slovenko pevsko društvo "Slovan" svoj prvi piknik v tej sezoni in sicer v nedeljo dne 2. junija, v znamenit Charles Garden Parku, 6018 Metropolitan Ave. Ridge-wood, Brooklyn, N. Y. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 25 centov za osebo.

Tako jo nato v nedeljo dne 9. junija 1940, pa prirede svoj piknik naši vrli tamburaši, tarajši in mlajši zbor, ter istotako v Charles Garden Parku. Začetek ravno tako ob 2. uri popoldne. Vstopnina tudi 25 centov za osebo.

"Slovanov" piknik, kakor tamburašev, se vrši v vsakem vremenu, ker v slučaju slabega vremena je na razpolago obširna dvorana.

Se razume, da bo na obeh piknikih na razpolago najboljša pijača, kakor tudi okusnih raznih jedevin za lačne želodce ne bo manjkalo. Izvrstna godba pa nam bo igrala naše poskočnice, in ameriške komade, tako da bo vsem vstreženo, mladim in starim. Tudi lepega petja ne bo manjkalo, posebno še na "Slovanovem" pikniku, ker pevec se lepo vadijo z različnimi narodnimi pesmimi, katerih zvok je tem miljejši v prosti naravi.

Udeležite se, dragi rojaki in rojakinje, teh piknikov od blizu in daleč, ker uverjen sem da boste na istih deležni najboljše duševnega razvedrila.

Naj omenim še, kakor te že čitani v obliki oglasa v torkovih številki, da sta namreč pred kratkim odprla lepo trgovino s sadjem in razno zelenjavo naša Primorska sorojaka Ciril Hlabjan in Avgust Handel, na prometnem kraju 128 First Avenue, med 7. in 8. ulico v New Yorku. Uverjen sem, ako se poslužite njihove trgovine, da boste prav dobro postreženi in po zmernih cenah.

Torej dragi rojaki in rojakinje, podpirajmo svoja društva s tem, da se udeležujemo njihovih prireditev ter s tem storimo svojo narodno dolžnost. Podpirajmo obenem tudi naše slovenske trgovce in na še slovenke institucije. Držimo se našega starega gesla: Svoji k svojim!

Z rojaskim pozdravom,
Anthony Svet, poročevalec.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva miliona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Jugoslovanski kat. jednoti, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo JSKJ v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Obiščite Slovenske Prireditve!

ZABNEMU USPEHU, DRUŠTVA POTREBU JEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJH ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JA VNOSTI.

VAŠA NAVZOČNOST PRIPOMORE NE SAMO K FINANČNEMU, PAČ PA TUDI K DRUŠTVU

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

10

"Ni res!" je vzkliknil in prekladal grizljaj po ustih. "Ves se bom oparil."

Ne meneč se za njegovo opombo, je nadaljevala: "In če pomislim, kako je bilo včas! Predno sem verjela tvojim besedam in obljubam. In če pomislim, kako je sedaj!"

"Vedno te ne morem božati. Tega menda ne zahtevaš! Bodi zadovoljna, ker si moja. In zlodej naj me vzame, če ne mislim pošteno..."

"Laže, laže," je vzrotil Frone na ognjišču. "Spet te bo tako zalagal, da boš vsa črna. Slepaj je!"

Starec je okamenel obraz. Oči so mu osteklenele. "Ravno tako je gledal in govoril ti-ti gruntarjev sin, s katerim se je moja Cilka spečala. Zapeljal jo je. S takimi besedami jo je zapečal."

Skrčil je pa-te kakor krenoplje ter jih dvignil proti stropu. "Hej, plesišče, ali se ne boš vdalo? Tla, čemu se ne pogrežete?"

"Miruj," je ukazal Andrej in porinil kroznik od sebe. "Če ne boš takoj miroval, ti bom tako prisolil, da jo boš pomnil vse življenje."

"Kar udari! Kar udari!" je izzival starec, čigar obraz je postal grozen v svitu rdečkastega oglja. "Tudi zate je plesišče, tudi tebe bo ubilo! Tako kot je onega. Bog ti že petindvajset let prizanaša, pa ti ne bo več dolgo."

"Preklete!" je zaskripal Andrej zobmi in se vrgel na starec, ki je bil medtem planil na sredo kože, toda orjaški fant ga je pobil z enim udarcem na tla.

"Andrej!" je kriknila Marija. "Pusti brata!"

Frone je bolestrno kriknil, se z rokama ubranil nadaljnjih udarcev ter planil v noč.

"Andrej!" je kriknila Marija. "Pusti brata!"

"Sem pogled! Vgriznil me je!"

"Čakaj, da ti obvezo prinesem."

"Pa kaj še. Zdaj, ko ga ni, moram nekaj govoriti s teboj."

Izsesal si je rano, ter roko obrisal ob hlače.

"Tak nore je kakor otrok. Vgrizne, kar mu pride pod zob."

"Tako?" ga je Marija pogledala v oči. "Ali te je najin otrok že kdaj vgriznil?"

"Debelo jo je pogledal. Njenih besed ni razumel."

"Kaj? Kako? Ali si se od Fronea nalezla blaznosti?"

"No, le povej, kako je otrokom. Ali ti je kaj nerodno govoriti o tem?"

"Kaj bi mi bilo nerodno? In kaj bi ti pravil? Že kakšne tri tedne ga nisem videl. Ni bilo priložnosti!"

"Tako? Priložnosti ni bilo?" ga je ostro pogledala v oči.

"Saj vendar živita v istem kraju?"

"Tak nikar ne bodi neumna," ji je prigovarjal Andrej ter jo nežno objel okrog pasu. "Dajva se o čem pametnem pogovoriti."

"Vse bi bilo dobro, z vsem bi bila zadovoljna — toda —"

"Vidiš, stvar je taka. Če bi vedno spraševal po otroku, bi si ljudje kmalu začeli misliti, da imam za to kakšen poseben vzrok. Toda tebe imam rad. To sama najbolje veš."

"Saj ti skoro verjamem," je rekla obotavljaje.

"No vidiš," se je veselo nasmešnil. "Zdaj je pa spet vse dobro."

"Dolgo, dolgo je trajalo, predno si utrdil vero v meni. Zdaj je pa kakor železo."

"Da, take, kakršna si ti, take ni na svetu!"

"In ko sem bila noseča, si mi pravil, kako je začel tvoj oče divjati..."

"Da, da. Moj oče. Kar si on v glavo zabije..."

"Ravno zato tudi nisem hotela povedati kdo je oče otroka. In ko je prišel otrok na svet, si mi rekel, da mi tudi krajerja ne moreš dati, ker tvoj oče škopari v vsakim bežnem..."

"To je res. Sleherno noč mi preišče žepe..."

"Zato sem se pa sama mučila in zaslužila zase in za otroka."

"Res je, res je," je priklimal. "Take ni na svetu. Ti si najboljša. Ne smeš misliti, da bom pozabil. Bo že prišel dan, ko ti bom izkazal hvaležnost."

"Hvaležnost? Čemu vendar?"

Umolknila je, se zagledala v ogenj in slednjič bolestno vprašala:

"Povej mi, Andrej, ali res nimaš najinega otroka prav nič rad?"

"Seveda ga imam," je skušal nežno govoriti. "Toda veš, ti vsega tega prav ne razumeš. Kako lahko bi se ždal! No, to bi bila lepa reč. Boš morala pač še potrpeti in čakati, da bo prišel najin čas. Zaenkrat je pa treba molčati. Molčati kakor grob. In prebrisana morava biti!"

"Segel je po suknjič in nadaljeval:"

"Tako sem si mislil, če bi mi hotela malo pomagati, da bi se stvar srečneje iztekla."

"Prav rada ti pomagam, Andrej," je rekla radostno.

"Za otroka sem pripravljena vse storiti."

"Da, seveda, za otroka," se je zasmejala. "Pa tudi zame boš morala nekaj storiti, da se mi ne bo treba vedno bati očeta."

Iz žepa je potegnil svinčnik in kos belega papirja.

"Neko pisanje sem ti prinesel, pa se je vse zmocilo."

Papir je gladil na kolenih in ga pozorno motril. "No, brati se bo že dalo. Veš kaj, draga moja, tu spodaj ne podpiši. Tukaj imaš svinčnik."

"Čemu pa ne?" je bilo dekle takoj pripravljeno.

Začela je brati. "Izjava. Spodaj podpisana..."

"Ah, kaj boš brala. Saj je vse skupaj neumnost. Toda veš, potrebna neumnost. Kar podpiši, pa je."

Sklonil se je k nji in jo poljubil na lice.

Smeje se mu je skušala ubraniti.

"Človek mora vendar vedeti, kaj podpiše." In je polglasno brala. "Jaz spodaj podpisana izjavljam, da gruntarjev sin Andrej Kafol nima nobenega opravka z mojim otrokom, ki mu je ime Francelj. Kajti Andrej Kafol ni oče mojega otroka in mu tudi ničesar plačati ni treba"

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Pittsburški kotichek

Piše L. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Slovenski kandidat. — Naš mladi sorojak, Ludvik Zupančič, o katerem sem svoječasno napisal kratek življenjepis na tem mestu, je zmagal pri nominaciji za legistaturo v Harrisburgu. Hvala torej v njegovem imenu vsem, ki so pripomogli k njegovi zmagi. Za nas Slovence ni samo čast, da tako mlad, komaj 29-letni mož ki prakticira pravo v Pittsburghu 6 let, stremi po tako visoki službi, temveč tudi, ker je Slovence z zelo tipičnim in slovensko se glasečim imenom — Ludvik Zupančič.

Tekom zadnjih let so ga čestokrat nagovarjali politični voditelji in njegovi sotočarji — odvetniki za spremembo ali popravo imena, da bi zvenelo bolj "ameriško". Opozorili so ga, da na račun svojega imena ne bo dosegel političnega uspeha. Da, premožni Amerikanci (pričeljeni Angličini in Irčini, katerih predniki so zatajili svojo narodnost s spremembo imena), imajo gotove predsodke proti tako zvanim "tujim elementom" in da njegovo tuje doimče ime mu bo zabranilo vstop v javno življenje.

(Njegov odgovor je bil, da dozoriti mora stati v življenju za gotove in določene ideale in doktrine in da njegovo značaj in ugled ne zavisi samo od sedanosti, temveč se ga tudi v preteklost kar skupno uravnava smernice za njegovo bodoče delovanje. Njegovi predniki in tradicije njegovega naroda, tako misli, so mu dali dedščino, na katero mora biti le ponosen. On veruje, kot mi je izjavil v pogovoru, v sadovi dveh kultur ameriške in domače slovenske, bodo bolj obogatili njegovo življenje, nego pa samo ena, in da s pretiranjem zveze s svojimi predniki, kar bi bila naravna posledica spremembe njegovega imena, bi bil on liki stavba na udarajočem se pesku, brez prave in trdne podlage.

Njegovo ime ga jasno označuje kot Slovence, in ker je voljen živeti, delati in boriti se pod tem imenom, zato za služi podporo vseh svojih sorojakov. In bo eden zelo redkih Slovencev, ki so imeli tako važno službo v Harrisburgu — glavnem mestu Pennsylvanije in zdaj v teh kritičnih časih ima lepo priložnost odlikovati svoje ime v blagor delavstva in svojega naroda. Mi, ameriški Slovenci mu torej ključemo: Mnogo sreče!

Smrti nagelj. — Pred kratkim sem poročal o nenadnem slovenskega rojaka B. Šmeca, in glej ob njegovem pogrebu sredi preteklega tedna je bila spet druga selitev: odšla je v bolj-šo domovino obče znana rojakinja Mrs. Josephine Fortun, iz Lawrenceville, v 70 letu svoje starosti. Luce sveta je ušla v Vinici, Bela Krajina, v Ameriki (in Pittsburghu) pa je bivala nekaj čez 50 let. Bila je glavna ustanovnica društva Marije Žalosti št. 31. SNPJ, ki je bilo sprva samostojno ter

bila njegova tajnica od početka, celih 38 let razen parletnega preselidka vsled bolezni. Kako splošno priljubljena je bila pokojnica pri svojem narodu, in tudi tujci, priča velika udeležba na njeni zadnji poti v soboto, dne 19. maja, saj je bilo okoli 75 avtov. Tu ostavlja 3 hčere, dve omoženi, ena pa je redovnica v samostanu ter 2 brata, ki sta še do zdaj hranila samsko prostost. Njenim ljudem moje sožalje, ona pa naj živi v blagem spominu.

Petletnica. — V nedeljo zvečer, dne 26. maja se bo vršil v cerkveni dvorani na Butler St. in 57. česti banket v proslavo 5-letnega delovanja na fari našega priljubljenega župnika Rev. F. Koba. To ni več nego prav, saj je pod njegovim vodstvom župnija zadnja leta zelo napredovala v moralnem in duhovnem oziru. Isti dan o pol 12. uri pa se bo brala tudi sv. maša za obletnico k smrti našega bivšega župnika, blagega spomina Rev. Johna Mertela in želej je, da se je udeležijo farani v obilnem številu.

Izlet v naravo. — Naše pevsko društvo "Prešeren" bo priredilo svoj običajni letni piknik dne 2. junija v Moon Run, Pa. na Portman grove. Nastopilo bo več pevskih zborov iz sosednjih selišč, pa tudi za drugo zabavo. Telesno postrežbo in plesalce bo izborni posekoben. Torej se prijazno vabijo vsi prijatelji društva "Prešeren" iz mesta in okolice.

Ni dobro biti človeku samemu. — Tem božjim besedam sta sledila dva mlada človeka, Albert Suhadolnik iz McCandless Sta. in Mary Stajdukar, Duncan in 56. St. Njegovi starši so živeli v Forest City, Pa., in so že davno umrli. Poroka bo dne 1. junija v slovenski cerkvi, nakar bosta naslednji dan nastopila poročno potovanje v New York, kjer bosta obiskala njegovo poročeno sestro in si ogledala tudi svetovno razstavo. — Bilo srečno!

Vse, kar je prav. — Shirley Temple, znana mala in zlasti pri otrocih priljubljena filmska igralka, je menda za stalno ostavila to službo — s prihranjenimi tremi milijoni dolarjev. Nekaj kolumnist prijavlja, da jih je pošteno zaslužila. Nu, pa umetnost je umetnost in Shirley Temple je samo ena, ali na tisoče delavcev je v tej deželi, ki vrše mnogo bolj koristno in potrebno delo, nego je bilo njeno. Ali človeška družba jim niti toliko ne da, da bi dostojno živeli sebe in svoje, dočim je bila ona desetkrat poplačana. Pozdravi!

POTNIŠKI PARNIK ZA VOJNO SLUŽBO

Veliki francoski potniški parnik "Ile de France" odhaja iz newyorškega pristanišča, naložen z vojnimi aeroplani.

SMRTNA KOSA

Pred dnevi je v Shakeville, Indij, umrla po dolgi bolezni Mrs. Josephine Salaman, stara 80 let in rojena v Zagorju pri Litiji, po domače Smogurjeva in njeno deklško ime je bilo Kotar. Dolgo let je bila v Alixu, Ark. Zapušča moža, v Clevelandu pa hčer Pavlino Prudič.

Nedavno je v Windber, Pa., umrla Roza Djemojres, roj. Anušič, stara 58 let in doma iz Kozarišča. Zapušča moža, 2 sinova in 3 hčere, v Lloydell, Pa., pa brata.

V Diamondville, Wyo., se je Frank Lambert, star 43 let in rojen v Dragi pri Beli cerkvi na Dolenjskem, težko ponesrečil pri delu v premogovniku in naslednjega dne je umrl za poškodbami. Zapušča žena, sina in dve hčeri, ter sestro Frances Hren, v starem kraju pa starše in sestro. Pokojnik je bil dober in napreden društvenik in užival je med rojaki spoštovanje.

V McIntyre, Pa., je pred dnevi po dolgi bolezni umrl Jožef Kastelic, star 43 let in rojen v Metnaju na Dolenjskem. Zapušča dva sinova, hčer in dva brata, v starem kraju pa dva brata in sestro.

V Chicagu, Ill., je v zadnjem času preminul v okrajinem zapovedu rojak Joseph Zidarich, rodom od Krške vasi na Dolenjskem. V Chicagu zapušča sestre.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJ
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKA K NEMČJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakom po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVILJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premunjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
ozioroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

dva brata, v starem kraju pa sina in več drugih sorodnikov.

V okrajni bolnišnici v Chicagu, Ill., je pred dnevi preminil rojak Peter Koželj, ki je bival v Chicagu 12 let, ter zapušča žena, pet otrok, enega brata in eno sestro, v starem kraju pa očeta, 3 brate in 3 sestre.

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — —	\$ 2.30
200 DIN.	— — —	\$ 4.40
300 DIN.	— — —	\$ 6.50
400 DIN.	— — —	\$ 8.60
500 DIN.	— — —	\$10.25
1000 DIN.	— — —	\$20.—
2000 DIN.	— — —	\$39.—

100 LIR	— — —	\$ 5.90
200 LIR	— — —	\$11.50
300 LIR	— — —	\$17.—
500 LIR	— — —	\$28.—
1000 LIR	— — —	\$55.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nedredno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDELEK :::
216 West 18th Street, New York

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE... SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

NABAVITE PRI:
Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Lahko pošljete svoto po 2. uradni po 3. vrsti

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami